

Semester- III

Major (Core) Course: Paper- 5: Indian Rural Society

Objectives:

- The aim of the course is to enhance knowledge among the students about distinctive nature of rural society.
- The students will also get knowledge about at various social, political and economic rural social institutions as well as changes and development occurring in rural society.

Outcome:

The course enhances knowledge among the students to understand rural society and its Institutions from sociological perspective.

Unit- I: Rural Sociology

- Meaning, Definition, Nature and Scope of Rural Sociology
- Origin and development of Rural Sociology in India
- Approaches of the study of rural society in India
- Importance of the study of Rural Sociology in India

Unit- II: Indian Rural society

- Characteristics of Rural Society
- Various aspects of the Indian rural society
- Caste
- Family
- Ritual structure
- Occupation
- Technology

Unit- III: Economic life of the Indian rural society and Jajmani system

- Nature of Economic life
- Means of Livelihood
- Changing Factors in rural economic life
- Changes and Challenges of rural economic life
- Jajmani system - Self-sufficient unit of village
- Meaning and characteristics of Jajmani system
- Functions of Jajmani system
- Changing aspects of the Jajmani system

Unit- IV: Rural - Urban Migration

- Meaning and nature and Causes of migration
- Types of migration
- Consequences of migration
- Rural Urban Continuum

References

- Sharma, Rajendra Kumar (2011): Rural Sociology, Atlantic Publishers, New Delhi.
- Bertrand, Alvin (2018): Rural Sociology an Analysis of Contemporary Rural Life, forgotten books, London.
- Dube, S. C. (1958): India's Changing Villages, Athens Center of Ekistics, Ithaka.
- Dube, S. C. (1955): Indian Village, Mythos Center Books, U.S.A.
- Dube, S.C. (2005): Indian Society, National book Trust, New Delhi.
- Majmudar, D. N. (1958): Cast and Communication in an Indian Village, Asia Publishing House, Bombay.
- Singh, Manpal (2007): Rural Sociology, Anmol Publication, New Delhi.
- Srinivas, M. N. (1978): The Remembered Village, Oxford University Press, London.
- Saxena, D. P. (1977): Rural urban Migration in India, Popular Prakashan, Surat.
- Srinivas, M. N. (1955): India's Villages, Asia Publishing House, Delhi.
- Srinivas, M. N. (1995): Social Change in Modern India, Orient Longman private Ltd, New Delhi.
- Sharma Bela Rani (1997): Women: Marriage, Family, violence and divorce, Rawat Publication, Jaipur
- Dube Leela (1997): Women and Kinship and Marriage in India (editor)- united nations university press and new Delhi, Vistaar Publications 1997
- દેસાઈ, એ. આર. (2009): ભારતીય ગ્રામીણ સમાજશાસ્ત્ર, રાવત પ્રકાશન, જયપુર.
- લવાનિયા એમ. એન. તથા જૈન શશી કે. (2020): ગ્રામીણ સમાજશાસ્ત્ર, રિસર્ચ પબ્લિકેશન, જયપુર
- દેસાઈ, એ.આર. અને રાવત, હરેકૃષ્ણ, 1853: ભારતીય ગ્રામીણ સમાજશાસ્ત્ર(હિન્દી), રાવત પબ્લિકેશન, જયપુર.
- ચૌહાણ, બ્રિજરાજ (૧૯૮૮): ભારત મેં ગ્રામીણ સમાજ (હિન્દી), એ.સી. બ્રધર્સ, ભોપાલ.
- દૂબે, શ્યામાચરણ અને અટલ, યોગેશ (૧૯૯૬): ભારતીય ગ્રામ, વાણી પ્રકાશન, નવી દિલ્હી.
- પટેલ, અજય અને પાઘડાળ, સંજય (૨૦૨૨): 'ભારતીય અર્થતંત્ર', યુવા ઉપનિષદ પબ્લિકેશન, સુરત.
- મેરિયટ, મેકિમ અને ઉપ્રેતી, હરિશચન્દ્ર (૧૯૭૩): ગ્રામીણ ભારત -લઘુ સમુદાય કે અધ્યયન, રાજસ્થાન હિન્દી ગ્રંથ અકાદમી, જયપુર.
- શાહ, દિલિપ આર. (૧૯૯૮) : 'ભારતીય ગ્રામ અર્થતંત્ર વિકાસના પરિપ્રેક્ષ્યમાં', યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.

Semester- III

Major (Core) Course: Paper- 6: Indian Social Problems

Objectives:

This course is designed to identify and sensitize the students about emerging issues and problems from sociological perspective.

Outcome:

- The course projects the issues and problems of contemporary Indian society.
- The students will get exposure to analyse and explain emerging issues and problems of the Society from structural perspective.

Unit: I : Social Problems

- Meaning, Definition, Forms (Nature)
- Types and Causes of Social Problems
- Significance and Scope of the Study of Social Problems.

Unit: II: Approaches to Study of Social Problems

- Social Disorganization.
- Deviant Behavior.
- Value - Conflict
- Social Pathology
- Labelling
- Sociological Approach.

Unit: III: Structural Problems

- (a) Regional Disparity
 - Meaning, Definition, Characteristics.
 - Causes and Impacts of Regional Disparity.
 - Remedies for Regional Disparity.
- (b) Poverty: Meaning and Definition.
 - Nature of Poverty
 - Factors of Poverty in India.
 - Remedies of Poverty.

Unit: IV: Familial Problems.

- (a) Dowry
 - Meaning, Definitions and Nature.
 - Causes and Effects.
 - Remedies of the Problem.
- (b) Domestic Violence
 - Meaning, Definitions and Forms.
 - Domestic Violence in India.
 - Factors of Domestic Violence.
 - Remedial Measures to Control Domestic Violence.
- (c) Divorce
 - Meaning, Definition, and Characteristics.
 - Causes and Effects of Divorce.
 - Broken Families.

References:

- Gupta, Sunil (2011), Social Problems (First edition}, Volume- 2, ABD publishers, Delhi.
- Merton, Robert and Nisbet, Robert (1971), Contemporary Social Problems, Harcourt Brace Jovanovich, New York.
- Stephen, Schafer and Others (1975), Social Problems in a Changing Society, Reston Publishing, U.S.
- Gillian (1943), Social Problem: a situational value Approach (1st) New York, London.
- Horton and Leslie (1981), Sociology of Social Problems, Social Thought and Research, Kansas.
- Culinary, Marshall B. (1968), Sociology Deviant Behavior, Holt, Rinehart & Winston of Canada Ltd, Canada.
- Madan, G.R. (1966), Indian Social Problems, Allied Publishers, New Delhi.
- Brij, Mohan (1972), Indian Social Problems: Analysing basic issues, Indian International Publications, New Delhi.
- Kumudini, Dandekar (1996), The Elderly in India, Sage Publications Pvt. Ltd, New Delhi.
- Naden, Hasnain (2020), Indian Society, McGraw hill Education Private Limited, Chennai.
- Ahuja, Ram (1947), Social Problems in India, Rawat Publication, Jaipur.
- Gole, M.S. (1968), Urbanization and Family Change, Popular Prakashan, Bombay.
- Harish, Nathaniel Dynamils (1937), Cause of Juvenile Crime, Science Art Publishers, Cambridge.
- Horton, P.B. and Leslie, G.R.(1970), The Sociology of Social Problems, Apton century Crofts, New York.
- મિશ્રા, મહેન્દ્ર કુમાર (૨૦૧૨), સામાજિક સમસ્યાએ ઓર ઉનકા સમાયાન (હિન્દી), ન્યુ કન્સેપ્સ પબ્લિસર્સ, દિલ્હી.
- શર્મા, અભિષેક (૨૦૧૦), સામાજિક સમસ્યાએ (હિન્દી), શિવાંક પ્રકાશન, ગ્વાલિયર.
- ગુપ્તા, એ. એલ. એન્ડ શર્મા, ડી.ડી. (૨૦૦૦), ભારતીય સામાજિક સમસ્યા (હિન્દી), સાહિત્ય ભવન પબ્લિકેશન, બીકાનેર.
- આહુજા, રામ (૨૦૨૧), સામાજિક સમસ્યા ઓર સામાજિક પરિવર્તન (હિન્દી), મીનાક્ષી પબ્લિકેશન, હૈદરાબાદ.
- શર્મા, રામનાથ ઓર શર્મા, રાજેન્દ્રકુમાર (૧૯૯૬): સામાજિક વિઘટન, એટલાન્ટિક પ્રકાશન, ન્યુ દિલ્હી.
- દોશી, હરિશ (૧૯૯૦), નગરીય સમાજશાસ્ત્ર, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
- પારેખ, એમ. જી. (૧૯૯૪), પર્યાવરણની સમસ્યાઓ, લાલગોવિંદ પ્રકાશન ટ્રસ્ટ, અમદાવાદ.
- શુક્લ, ચંદ્રિકા (૧૯૯૪), આધુનિક સામાજિક સમસ્યા, અનિત આર્ટ પ્રિન્ટર્સ, મુંબઈ.
- લવાનિયા, એમ.એન. અને જૈન, શશી કે. (૧૯૮૧), ભારતની સામાજિક સમસ્યાઓ, કોલેજ બુક ડેપો, જયપુર.
- યાદવ, રામજી (૨૦૧૧), સામાજિક સમસ્યાઓ, અર્જુન પબ્લિકેશન હાઉસ, નવી દિલ્હી.

Semester - III
Major (Core) Course: Paper- 7: Social Change in Modern India

Objectives:

The course is designed to provide conceptual understanding of social change. It also offers insights to understand cultural, technological and planned social change as well as social movements.

Outcome:

It provides knowledge and skills to understand the forces of social change.

Unit- I: Processes of Social Change in India

- Sanskritization & Acculturation
- Westernization
- Modernization
- Secularization

Unit- II: Theories and Factors of Social Change

- Theories of Social change: Linear, Cyclical and Curvy
- Factors of Social Change: Demographic, Economic, religion, Info-Tech and Mass Media

Unit- III: Types of Social Change

- Planned & Unplanned social change
- Cultural Change
- Technological Change

Unit- IV: Influencing Methods of Social Change

- Social Movement
- Social Revolution
- Social Transformation
- Social Revivalism

References:

- Srinivas, M. N. (1966), *Social Change in Modern India*, University of California Press.
- Singh, Yogendra (1986), *Modernization of Indian Tradition*, Penguin Book Ltd.
- Srinivas M.N (1962), *Caste in Indian and other Essays*, Asia Publishing House Bombay
- Srinivas M.N (1972), *Social change in Modern India*, Orient Longman LTD Delhi
- Kumar D.V (2012), *Social change and Development*, Rawat Publications Jaypur.
- શ્રીનિવાસ, એમ. એન. (1967), આધુનિક ભારત મેં સામાજિક પરિવર્તન, રાજકમલ પ્રકાશન, ન્યૂ દિલ્લી.
- પ્રસાદ ગોવિંદ (૨૦૦૭), સામાજિક પરિવર્તન (હિન્દી), ડિસ્કવરી પબ્લિશિંગ હાઉસ, નઈ દિલ્હી
- મદન ટી.આર., (૧૯૯૦), ભારત કા સામાજિક પુન :નિર્માણ (હિન્દી), વિવેક પ્રકાશન દિલ્હી.
- ઝવેરી, નલિની કિશોર, (૨૦૦૮), સામાજિક પરિવર્તન, ગુજરાતી વિશ્વકોશ ટ્રસ્ટ.
- મહેન્દ્ર, કૃષ્ણલાલ, (૧૯૭૭), સામાજિક પરિવર્તન, ગુજરાત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ.
- પરમાર, વાચ. એ., (૧૯૯૮), સમાજશાસ્ત્રની મૂળભૂત વિભાવનાઓ, ન્યુ પોપ્યુલર પ્રકાશન, સુરત.
- શ્રીનિવાસ, એમ. એન., (૧૯૭૫) : આધુનિક ભારતમાં સામાજિક પરિવર્તન, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
- દેસાઈ, નિરા એ., (૨૦૧૨), ગુજરાતમાં ઓગણીસમી સદીમાં સામાજિક પરિવર્તન, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.